

faae de Gæstgivere, som søge Bevilling til at ned-sætte sig ved Stationerne, til at indrette Vil-letfontor, Ventefal og de fornødne Besvømmelig-heder for Publikum. Paa Herning Banen byg-ger man derimod 2 Stager store Bygninger, der- se meget smukke ud, men ere lidt for storartede efter det Landskab, hvori de ligge. Det forekom-mer mig altsaa, at det vilde være af megen Inter-esse, hvis vi kunde begynde med et meget let Anlægsystem paa Thistedbanen, ligesom det ogsaa vilde have sin Betydning, hvis den Tanke, jeg har tilladt mig at fremsætte, kunde realiseres, nem- lig at man lod de vedkommende Amter udrede selvde Beianlægsomkostningerne, thi derved vilde det jo blive til Fordel for Amterne, at disse Omkost-ninger bleve saa lave som muligt. Naar der i Lovforslaget er foreslaaet, at Amtrepartitionsfon- den skulde bære Udgifterne for Halvdelen, og den anden Halvdel skulde udredes af Sognekommunerne, da forekommer det mig, at det netop efter den Tanke, jeg har tilladt mig at udtale, vilde være det Retteste, at Amtrepartitionsfonden bærer den hele Udgift, der skal bæres for Landets Vedkom- mende, og at derimod denne Fordeling paa Sogne- kommunerne ikke finder Sted, men at Udgifterne fordeles mellem Amtskommunen som saadan og de vedkommende Kjøbstadkommuner som saadanne. Jeg forlanger ikke, at de Forhold, hvori Kjøbstad- kommunen udreder sin Del af de nuværende Bei- udgifter, skulle gjøres gjældende lige over for Jern- baneanlæg, men i den Henseende maatte man kunne træffe en billig Ordning af det Forhold, i hvilket Udgifterne skulle bæres mellem Amtskommunen og vedkommende Kjøbstadkommune. Sluttelig skal jeg tillade mig at tilføie, at det forekommer mig, at naar man kommer ind paa dette System, og Rigsdagen bliver enig med Regjeringen om at anlægge sekundære Baner med et Tilskud fra Kom- munerne, hvad enten dette nu bliver lidt større eller lidt mindre, saa ligger det overmaade nært at spørge, om det er billigt, at man lader de Ba- ner, som ere anlagte af Private, og hvortil der fra Kommunens og Private Side er gjort meget store Opoffrelser, staae i den Forlegenhed, hvori flere af disse Baner nu ere. Det forekommer mig, at det var i høi Grad billigt at lade et saadant nyt System i den Henseende have tilbagevirkende Kraft, saa at man søgte at frigjøre Kommunerne og de Private for de store Summer, som de med altfor megen Anstrengelse have sat i saadanne for Yberne af disse Tilskud tidtels uproductive Fore- tagender, og at disse Baner inddroges under Stats- driften; jeg tror, at dette vilde være til Fordel for Staten selv; thi det vil vistnok være den eneste Maade, hvorpaa Staten vilde kunne faae de Sum- mer tilbage, hvormed den er engageret i disse Anlæg, eller dog en Rente af disse Summer, men- dens de ellers for nogle af Banens Vedkom- mende maa anses som tabte. Flere af disse Ba- ner vil jo ganske vist kunne indløses for meget

mindre, end de virkelig have kostet. Til Randers- Grenaa Banen er der tilskudt foruden Expropria- tionsudgiften 700,000 Kr., til Aarhus-Nyombanen 380,000 Kr., til Herningbanen 433,600 Kr., alt- sammen Penge, som vistnok, dersom Staten ikke overtager i alt Fald Nyom Randers-Grenaa Ba- nen, kunde anses som tabte, hvilket jeg tror ikke vil være Tilfældet, dersom Staten overtager dem. Jeg vilde derfor ønske, man kunde blive enig med Regjeringen om, at den vilde modtage og Rigsda- gen give en Bemyndigelse til at indløse disse Ba- ner paa billige Betingelser; der vilde derved atter komme Omsetninger en stor Del Kapitaler til Gode, som nu ere den undragne, og hvoraf de vedkommende Landsdele i høi Grad føle Trykket.

Journalsbech: Det er vist nødvendigt at komme ind paa en nogen anden Betragtning af Forholdene for at se dem i det rette Lys end den, som min ærede Sidemand, der er en varm Beundrer og Fremmer af alle Jernbaner, har villet gjøre gjældende. Jeg tror ogsaa at kunne gjøre dette, uden at udsætte mig for Bebreidelse for, at jeg ikke skulde ville fremme Jernbane- nettet her i Landet, og i alt Fald ere de Ind- vendinger, jeg tror at maatte gjøre, af den Beskaffenhed, at jeg anser det for en ligefrem Pligt at fremsætte dem til nærmere Belysning af For- holdene. Det er jo strax isænefaldende og er ble- vet det endnu mere ved min ærede Sidemands Foredrag, at der ved dette nye System indføres et meget betydeligt forandret Princip for lokale eller sekundære Baners Bygning fra det, vi hidtil have haft; men jeg tror ikke, at det er i den Grad isænefaldende, som det bør være, efter det Foredrag, min ærede Sidemand nylig har holdt. Ærede Medlemmer ville sagtens erindre, at, efter at man isølge Loven af 10de Marts 1861 og 24de April 1868 havde slaet fast, hvad der skulde være Hovedbaner — dette er nemlig ikke et endnu svævende Spørgsmaal — fremkom naturlig Spørgsmaalet om de Sup- pleringer, som i vedkommende Egnes Interesse maatte siges at være hensigtsmæssige, og man blev da, som det ogsaa er nævnt, ved Loven af 23de Mai 1873 enig om at ordne Sagen paa den Maade, som er bragt i Anvendelse for de 4 Baner, som nu ere, eller i alt Fald om saa Dage ville blive tagne i Brug, nemlig at der gaves et klæffeligt Tilskud fra Statskassens Side, som blev bestemt til 40,000 Rd. eller 80,000 Kr. pr. Mil, i For- bindelse med den halve Expropriationssum, der kan ansættes til ca. 25,000 Kr. pr. Mil, det vil sige, der gaves 105,000 Kr. pr. Mil til disse Baner. Forudsætte vi, at et Baneanlæg koster omtrent 400,000 Kr. pr. Mil, hvad der vistnok vil slaa til, naar alle Udgifter regnes med, og- saa efter det her foreliggende Forslag, vil man se, at Staten har givet foruden andre Indrøm- melser mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{3}$ af hele Anlægget.